

Rekomendacija

„Disleksija. Kaip gali padėti mokytojas?“

Mokytojų žinios apie disleksiją. Disleksija „plika akimi“ nepastebima. Tik žinodami ir suprasdami disleksijos raišką, mokytojai gali sukurti šiltą santykį su vaikais, priimti vaiką tokį koks jis yra bei nenuvertinti jo asmenybės. Būtina pasišnekėti su mokiniu, paklausti jo: kas tau labiausiai padėtų mano pamokose; gal aš pamoką dėstau per greit; ar mano veiksmai ir elgesys per pamoką kelia tau sunkumų, gal galiu kaip nors tau padėti?

Pakartotinis mokymasis. Būtinai ilgesnis laikas ir įvairesnis poveikis, norint išugdyti automatizuotus skaitymo ir rašymo įgūdžius, nes po tam tikro laiko šie vaikai, neautomatizuoja tam tikrų įgūdžių. Svarbu, kad mokiniai skaitytų jų skaitymo lygį atitinkančias knygas, atliepančias jų interesus ne tik savaitgaliais, bet ir atostogų dienomis.

Laiku įvertinti ir padėti. Svarbu, kuo anksčiau pastebėti, kuriems vaikams sunku mokytis skaityti ir rašyti. Būtent pradinių klasių mokytojai turėtų būti tie asmenys, kurie pirmiausiai imasi priemonių, kad vaikas kuo anksčiau būtų įvertintas VGK ir Pedagoginėje psichologinėje/ Švietimo pagalbos tarnyboje, siekiant nustatyti sunkumų priežastis.

Skaitymo mokymo metodai. Nėra vienintelio geriausio metodo mokyti skaitymo įgūdžių, tačiau skaitymo mokymo metodas turi įtakos skaitymo pasiekimams. Mokyti berniukus skaityti labiau tinka sintetinis fonetinis metodas (nuo raidės ir garso ryšio link skiemens ir žodžio), o mokyti mergaites skaityti gali tikti ir viso žodžio metodas (analitinis fonetinis metodas).

Multisensoriniu stimuliavimu pagrįstas mokymas. Tai mokymo metodai, pagrįsti regimąja, girdimąja, kinestetine ir taktiline modalumų sąveika. Disleksiją turintys vaikai dažnai sunkiai apdoroja girdimąją informaciją. Pateikiant ją remkitės vaikų stipriosiomis informacijos apdorojimo pusėmis– regimąja ir taktiline. Mokymo metodai taikant multisensorinį stimuliavimą padeda sustiprinti žodžio semantinę, fonologinę ir ortografinę informaciją.

Tiesioginis mokymas. Ugdymo procese reikia daugiau tiesioginių nuorodų ir laiko, kad išmokytų. Būtina suaugusiojo pagalba mokykloje ir namie, kai tiesiogiai paaiškinama, parodoma, atkreipiamas dėmesys, palaikomas interesas, susikaupimas.

Papildomas laikas. Disleksija „vagia“ asmens laiką, todėl papildomas laikas užduočiai atlikti yra būtinas, nes mokiniams reikia dėti daug daugiau pastangų, kad perskaitytų ir suvoktų skaitomą tekstą.

Namų darbai. Norėdami atliepti disleksiją turinčio mokinio poreikius, mokytojai gali siūlyti pakaitinius namų darbus, kuriems atlikti nereikia skaitymo ir rašymo įgūdžių (surinkti vaizdinę medžiagą tam tikra tema, susisteminti nuotraukas, sukurti filmą, atlikti apklausą...). Būtina įsitikinti, ar mokinys suprato užduotį, kurią reikės atlikti namuose. Aptardami namų darbus pastebėkite asmeninę mokinio pažangą, įdėtas pastangas, atkaklumą ir tikslingą tam tikrų strategijų pritaikymą.

Draugiškas disleksijai tekstas:

- šrifto dydis – 12, idealiu atveju – 14;
- raidžių rašymas – ne didžiosiomis, ne kursyvu, ne pabrauktas;
- eilučių intervalas – dvigubas
- lygiuotė – kairioji;
- teksto ir šrifto spalva – tamsiai mėlynos raidės mėlsvame fone arba juodos raidės gelsvame fone (gali būti ir kitos spalvos);
- eilutės ilgis – 60 – 70 spaudos ženklų;
- šriftas - Arial, Comic Sans, Verdana, Helvetica.

Literatūra:

Gedutienė R. (2018). Disleksija – nuo įvertinimo iki įveikos.

Gedutienė R. (2017). Disleksijos archipelagas.

Hultquist Alan M (2018). Pasikalbėkime apie disleksiją? Vadovas draugams, artimiesiems, specialistams.

Mike Jones. Apie disleksiją paprastai. Kai nereikia daug žodžių.

Parengė Pasvalio rajono savivaldybės Švietimo pagalbos tarnybos logopedė

Ingrida Prakopienė, 2023 m.